

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ABC. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 28 APRIL 1915.

8 SIDOR.

NO. 17

I skottlinjen.

Specialt för Sv. Canada-Tidningen.

Ett mänskligt dokument har i dessa dagar framträtt inför världen. Professor Joseph Bédier vid Collège de France, en fransman med högt vetenskapligt anseende som textkritiker och filolog, har nämligen utgitt en liten bok benämnd "Les crimes allomands" (De tyska brotten enligt de tyska vittnesböckerna). Denna bok är ingen småsak mot det tyska folkets, utan endast ett framstående bevis på det tyska folkets rikedom på äkta fakta. Prof. Bédier har nämligen framlat ett fyrtiotal dagböcker, skrivna av tyska soldater, hvilka fallit i fransmäns händer, och dessa dagböcker hafva utgör på en slupp af den öfverväldigande massan af liknande material, som först senare kunna bearbetas. För säkerhets skull har författaren bifogat fotografiska reproduktioner af de grundtexter, han citerar både på tyska och i fransk översättning. Fotografierna tjuga i alla fall kan övertyga sig om, att översättningen är så korrekt, som den gärna vara kan, om man tager i betraktning, att stora svårigheter möta på grund af dagboksritarnes låga bildningsnivå.

Det är sannoligen icke nöjsamt att läsa denna bok och icke heller vidare uppbyggigt att framlägga den inför allmänheten — så uppbydd är den af skildringar af gräsligheter, de tyska soldaterna gjort sig skyldiga till. Icke heller vill jag döma dessa starkare människor, som tvungits ut i kriget. Att de omgifna af krigets helvete, blivit förvandlade till djaffar, kan man ju förstå, om också icke ursakta. Men i sanningsens inträse börta de nakna fakta framläggas, ty det har ju i den engelska pressen talats så mycket om de tyska grymheter, hvilka förnekats af tyskarna själva och af några svenskar. Sven Hedin exempelvis har ju tagit på sin sällskets, att några tyska grymheter icke förekommit eller förekommit, men det är ju ganska säkert, att för honom visat endast några saker, som varit tyskarna till befall. När han nu ser prof. Bédiers vittnesmål, kan han ju icke annat än medgifva — om och i tyshet — att han haft orätt.

Man har, som sagt, knäpptast yttat, hvad man skulle tro beträffande de tyska grymheterna, då den ena påstått, att de förekommit, medan den andra förnekade dem. Nu har världen emellertid fått ett oafaktigt bevis på, att tyskarna gjort sig skyldiga till grymheter och det ganska allmänt.

I fyrtio tyska soldaters dagböcker, tagna på en slupp, beskrivas de förskräckligaste grymheter, som antingen dagboksritvarn själf begått eller varit åsyna vittne till. Där talas om, huru oskyldiga kvinnor och barn i massvis misshandlats och nedskjutits, kvinnor skändades, särade misshandlats och egendom förstörts och bortstulits af de tyska soldaterna. Och det förfärliga är, att bland dessa fyrtio dagböcker har prof. Bédier funnit endast tre, hvilkas författare "varit fria, harmas, bedröfvade" af hvad de bevittnat ("... dont les auteurs, recourent des choses ignobles, et ont tenu, s'indignant, «satisfait»").

Det var ju ganska naturligt, att prof. Bédiers bok skulle utsättas för kritik af högermän i Sverige, som i likhet med Sven Hedin icke böro önska än att Sverige på kasta sig i krigets äfventyr på Tysklands stid. Så har prof. Hallendörf — den, som skriver dessa rader, har i flera år på gymnasiet i Åtnäs till historien dervärdning af honom — i Svenska Dagbladet försökt sig på en misslänklig utgörande kritik. De fotografiska reproduktionerna har prof. Hallendörf icke (Forts. å sid. 4.)

UR SENASTE SVERIGE-POST

Djaff fickstöld. — Erik den heliges skrin öppnas. — Brödprisen höjda. — Medin till Karpaterna.

— En djaff fickstöld begicks natten till lördagskvällen utanför källaren Berzelius i Stockholm. Inspektör K. Rustrand från Järfva blev där utan fullständigt obehållna män som togo honom i fangs och svängde rundt ett par härf. Härunder passade den ena på att nappa åt sig inspektörns plånbok, som han hade förvarad i innerfickan på sin kavaj och som innehöll icke mindre än omkring 800 kr., hvarefter alla fyra sprango sin väg. En af deltagarna i rånet, en plåtslagerbetare L. E. W. Karlson, anhölls kort därefter. Han nekade emellertid envist till att ha varit delaktig i stölden.

— Det sedan februari månads ingång gällande aftalet mellan regeringen och kvarnföreningen om tillhandahållande af mjöl till vissa stipulerade pris, utlöpte d. 31 mars. Med anledning deraf har k. m. t. nu undertecknat ett nytt överenskommande med kvarnföreningen. Den nya överenskommanden torde i alldeles särskild grad bli kännbar för allmänheten, i det brödsådet höjes med icke mindre än 4 kr. pr. 100 kg.

— Soc. Dem. offentliggör ett beslut af den socialdemokratiska riksdagsgruppen, fattadt med 74 röst mot 23, enligt hvilket medlemmarna åläggas att för framtiden i riksdagen afhålla sig från att vidröra partiets inre angelägenheter. Vidare skall riksdagsgruppen i viktigare riksdagsfrågor besluta om gruppens hållning, och medlemmarna kunna åläggas att ej uttåla i kamrarna mot beslutet och i läsa Renbrandt. Den föreställer de heliga tre konungars tillbedjan af Jesubarnet. Den dateras sig från 1621.

— De Sven Hedin har efter det i telegram förut omtalade besöket i det af ryssarna förhärjade Memel i dagarna återvändit till Berlin. Härifrån fortsätter han till den österrikiska fronten, särskildt för att studera striderna i Karpaterna, där ju de österrikiska och tyska trupperna gifvit sådana lysande prof på tappret och utållighet.

Det har nu visat sig, att den i Tordisjonen anställda kommunalmåndsordföranden i Arrår, hemmansägaren J. Olsson, gjort sig skyldig icke endast till förfälskning, utan även till förfälskning. Genom poliserundersökning har det framgått, att han förfälskat växlar och reverser till ett belopp af minst 25,000 kronor.

— Erik den heliges skrin öppnades d. 31 mars i Uppsala domkyrka i närvaro af bl. a. kronprinsparet, ärkebiskopen, eklestiasarkitekten och rikssarkitekten, domkapitlet och kyrkorådet samt medlemmar af akademistämman. Kistlocket lyftes af och visade den inre, med skarlakensröd silkespysch klädda kristen, hvilken är läst emellan två särskilda läs ärkebiskopen racker nyckeln till kronprinsens och ännodardet samt skrytar man nu rullkåpa; där ligger huvudskålen och där kronan samt den mångomtalade kläderna. Nu begyner undersökningen. De medicinska auktoriteterna äro professorerna Hammar, Hultcrantz och Ramström. Enligt hvad professor Hultcrantz meddelat en närvarande tillnysman härrör kronan från en person på 35 å 40 år. Denna omständighet som öfriga allmänna karaktäristiska talar för möjligheten af att det verkligen är konung Eriks kranium, då den ju stämmer med de historiska uppgifterna och den kända man har om hans ålder o. s. v. Ett af de intressantaste momenten rörde den genomgången halsknoten. Densamma blef föremål för ett utomordentligt lifligt intresse och en långvarig diskussion bland faktsmännen. Snittet visar att halsknyttningen ej företogs på vanligt sätt, e. v. s. från ryggisidan. Hugget har i stället kommit från högra sidan och något framifrån. Det har varit absolut dödande, ty rygvmärgen har afskuret men huvudet har ej fallit af för hugget utan möglichen efteråt skurit loss. Halsknoten förvaras i en särskild liten påse. I dennes botten anträffades fragment af pergament med inskrifter, förmodligen af någon kyrklig dignär för att intyga föremålets äkthet. Den omtalade sicilianska klädningsen ansågs af fröken Branting, som nu är närvarande, sannolikt ha varit en pall eller tronhimmel. Den är af någon sortis brokad. Kronan har konstaterats som mycket gammal och den såkända uttaldas nu, åtminstone af somliga bland vetenskapsmännen, att det är den af konung Erik i lifstiderna.

Legislaturen prorogeras.

Prince Edward islands lagstilla, som fullbordat sin sista session för de reguljära valen, prorogeras i torsdags.

Kvinnorösträtt i Danmark.

Enligt telegram från Köpenhamn, dateradt den 23 april, antog den danska riksdagen samma dag ett tillägg till konstitutionen, hvarigenom kvinnorna erhålla rösträtt och kunna väljas i riksdagen.

Är Harry Thaw galen?

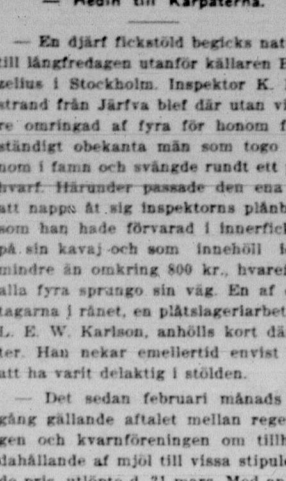
Domaren Hendrick i överdomstolen i New York beviljade i fredags en anhållan af Harry K. Thaw, Stanford Whites baneman, om en jury, som skall undersöka hans sinnessällstånd. Thaws rättegång tager sin början den 17 maj.

Redaktör afgår.

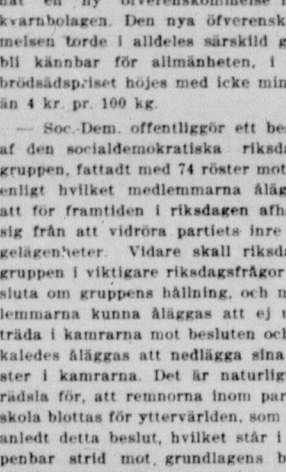
Redaktören för tidningen "Skandinavia" i Worcester, Mass., Axel Tode, som under 25 års tid beklätt nämnda befattning, ämnar inom kort nedläsa pensan i den svenska-amerikanska pressens tjänst samt befriga sig hem till Sverige. Det är en längre tids sjuklighet, i föreling med bemängtan anläggningen, som trängt redaktör Tode till detta steg.

DEN KUNGLIGA KOMMISSIONEN

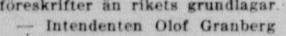
Direkt trädloss förbindelse öfver Atlanten mellan Förenta Staterna och Norge snart verklighet.

Chief Justice Mathers (Ordförande)

Police Magistrate Hugh John Macdonald

Mr. Justice Macdonald.

FRÅN FRONTEN.

Svenska Canada-Tidningens specialte krigskorrespondent beskrifver ett fingeradt anfall på England.

Mansfield Park, England, d. 31 Mars. Som tiden nutillfärd mig, skall jag fortsätta min skildring af mina erfarenheter från Sallsbury Plains såväl som andra läger.

Under vår vistelse vid Lark Hill genomgick vi en sträng exercis. Vi öfvade oss i bajonettkränkning, "trench-digging" och fortog en otaliga många långa marscher om dagarna, såväl som om nätterna.

Vid juldagen gifvo vi sex dagars permissoer och frin järnvägsresor till hvilken plats som helst i England, Skottland eller Irland. För min egen del besökte jag London och riktigt öfver att de många svårigheter, som där finnas.

I midten af februari gifvo vi order om att flytta till Tideworth, ett annat stort läger, för att där träna oss så som kavalleri. Vi emottogo denna order med mindre glädje, ty om vi hade förblifvit ett infanteriregemente, hade vi säkerligen vid denna tid varit vid fronten. Men när man är soldat, så får man blott lyda och tåla.

Efter två veckors vistelse i Tideworth blefvo vi skickade till "The Remount Depot", i närheten af vårt första läger i Sallsbury Plains. Orsaken till detta kan jag ej förstå, ty vi "are supposed to know nothing about it". Näväl, här var det lif och lust. Vi blefvo befallda att tjämja hästar, och det var många gånger en roande syn att se en och annan fallas af ryggen på mindre styrbra hästar. Denna plats liknade mer en "Alberta Horse Range" än ett militärläger. Det fattades blott ett par byxor, gjorda af färskin med ullslud utåt, för att vi skulle likna verkliga "Brancho Busters".

Detta roande såväl som intressanta göromål fortgick för omkring en månads tid, då vi gifvo befällning att åter igen befvast oss till Tideworth. Ifrån Tideworth flyttade vi till Canterbury och fortsatte där att träna oss såsom kavalleri. Jämte ett 40-tal andra unga män fick jag efter två veckors uppehåll å denna plats tillslagsligen packa min ransel för att befvast mig till Morefield. Vi hade nämligen blivit "transferred" till Strathcona Horse. Jag befvast mig f. n. å denna plats, och kommer antligen att blifva en af de personer, som utgöras detta regemente, till dess jag återkommer till Canada eller en kula hamnar i min kropp.

The Strathcona Horse är ett utmärkt kavalleriregemente. Disciplinen här är sträng men god. Jag för min del tillhör "The Machine Gun Section" eller "The Suicide Section", som denna afdelning af ett regemente har blifvit kalladt. Arbetet med detta fruktansvärda vapen är intressant. Vi äro f. n. försedda med "Colt" gnrar. Dessa kulspjut är en af de senaste uppfinningarna och har visat sig kunna utföra ett utmärkt arbete vid fronten. Kulspjutet väger i sig själft endast 40 lbs. Den kan afskjutas 35 å

NY FÖRBINDELSE.

Direkt trädloss förbindelse öfver Atlanten mellan Förenta Staterna och Norge snart verklighet.

Från Chatham på Förenta Staternas ostkust meddelas att man inom den närmaste framtiden skall kunna förtaga gifva direkt telegrafförbindelse mellan Förenta Staterna och ett af de neutrala länderna i Europa, nämligen Norge. Det är två stora trådlösa telegrafstationer som skola möjligheten denna förbindelse, nämligen den ena på Cap Cod i Amerika och den andra i närheten af Stavanger.

Den norska stationen äges af norska staten, medan den amerikanska tillhör Marconi Wireless Telegraph Co. of America. Bolaget har icke ännu meddelat något om sina planer beträffande de telegrafförbindelsens upptagande, men man har anledning tro att afsikten är att söka komma öfver de svårigheter som kriget medför för trafiken öfver England till Amerika. Den nya stationen skall utrustas med apparater för genomgående transatlantiska telegram, och telegramväxlingen med fartyg ut till hälsfar som hittills skötas af de nuvarande stationerna vid Wellfleet och Siasconset.

Den amerikanska stationen står i det närmaste alldeles färdig. Däremot vet man icke med säkerhet det de norska stationerna, möttagningsstationen vid Narbo på Jäderen och afsändningsstationen på Ullenaug vid Stavanger, skola kunna tas i bruk. Arbetet blef en tid hindradt af kriget, men har senare återupptagits och bedrivits nu med all möjlig snabbhet. Den ena trådbärande masten efter den andra reser sig nu på de båda stationerna. En del af maskinert skall emellertid levereras af England, och det beordras därför för detta land stationerna kunna öppnas och de första telegrammen kunna utväxlas öfver oceanen.

Hvad den nya stationen kan komma att betyda för Sverige ligger i öppen dag. Svenska köpmans ofta öfvervinnliga svårigheter genom Englands sätt att sköta den telegrafiska transatlantiska Sverige—Amerika skuldsakerligen med den nya stationen ganska hastigt bli afhjälpta, och en säker handelsförbindelse kunde uppstå. För Sveriges del bör emellertid det norska exemplet vara ett god föredöme och i möjligaste mån påskynda det förberedande arbetet för den svenska trådlösa oceanstationen.

Fyrtio salooner utrustade.

I "local option"-röstningen i Illinois i tisdags f. v. blefvo fyrtio salooner utrustade. Detta är emellertid mindre, än nykterhetsvännarna väpnat.

Sträkten utbreder sig.

Snickarnes stråk i Chicago fick i lördags en ännu vidare utsträckning. I det så godt som alla timmermän i staden, 5,000 man, försedda sig med snickarna. Alla brådgränder hafva i anledning deraf måst stängas.

J. A. Maglund.

Enligt telegram från Köpenhamn, dateradt den 23 april, antog den danska riksdagen samma dag ett tillägg till konstitutionen, hvarigenom kvinnorna erhålla rösträtt och kunna väljas i riksdagen.

Är Harry Thaw galen?

Domaren Hendrick i överdomstolen i New York beviljade i fredags en anhållan af Harry K. Thaw, Stanford Whites baneman, om en jury, som skall undersöka hans sinnessällstånd. Thaws rättegång tager sin början den 17 maj.

Redaktör afgår.

Redaktören för tidningen "Skandinavia" i Worcester, Mass., Axel Tode, som under 25 års tid beklätt nämnda befattning, ämnar inom kort nedläsa pensan i den svenska-amerikanska pressens tjänst samt befriga sig hem till Sverige. Det är en längre tids sjuklighet, i föreling med bemängtan anläggningen, som trängt redaktör Tode till detta steg.

Världskrigets gång.

Större aktivitet har förmärkt på västfronten. Tyskarna ha haft en del framgångar, men ha slagits tillbaka. — I öster ha ryssarna öfverhand.

Canadensarne utmärka sig vid fronten.

Onsdagen den 21 april.

Sex preussiska förluststater offentliggjordes i går. De omfattade iallthet 32,542 man på dödade, särade och saknade. Den preussiska armén har sedan krigets utbrrott förlorat 1,196, 865 man. Dessa siffror beörge icke för huster i sachsiska, hajeriska eller andra arméer eller i flottan. Man beräknar hela den tyska förlusten sedan krigets utbrrott till 2,750,000.

Trupper tillhörande den sydfrankiska unionen hafva besatt Keetanshop, den viktigaste staden i tyska Sydvestafrika, nära Windhoek, huvudstaden.

Brittiska regeringen har arrangerat det så, att skickliga arbetare, som nu kämpa vid fronten, kunna återkallas till England för att arbeta i fabriker, som producera krigsammunition.

Två turkiska torpedbåtar sprängdes i luften, då de passerade genom ett minbälte, som ryska fartyg lyckats utläggja vid ingången till Bosporen.

Den främsta ryska kolonnen i Ungern var i lördags 12 mil nedanför Rostok, mot Gumennoye. Den bildar centern af den södra ryska armén.

Ett regemente af franska kvinnor håller på att bildas i Paris. Man kommer att anhölla hos drotningen af Belgien, att hon skall blifva hederspresident.

Fältmarskalk Hindenburg lär hafva fallit i onåd, emedan han icke kunde eröfra Warschau. Generalstabens önskade honom afsatt, men kejsaren har beslutat gifva honom ett nytt tillfälle att visa sin duglighet.

En resolution har introducerats i det brittiska underhuset, enligt hvilken servering af alkoholhaltiga drycker skall bannlysas från parlamentet. I ett tal i Newcastle uppmanade premiärminister Asquith arbetarna att göra sitt bästa för att öka produktionen af krigsammunition.

Som Österrike fruktar en invasion från Italien har det sändt trupper till gränsen och befestat hela linjen vid gränsen vid Insonzo floden.

Berlin Tages Zeitung publicerar ett specialt telegram, hvarj nämner, att 20,000 franska och brittiska trupper landsatts nära Enos i europeiska Turkiet på norra sidan af Sarosviken.

Ett telegram från Athen meddelar, att man lagt märke till stor aktivitet bland de brittiska trupperna på ön Lemnos. Trupptransporter anlände dagligen till Lemnos från Alexandria, Egypten; censuren är mycket sträng, men allt tyder på en stark aktion mot Dardanelerna mycket snart.

Holländska militärförbindelser arbetade under högrtryck för att erhålla krigsmaterial. Ett hundrafemtiö nyan kanoner behövas för att komplettera artilleriet.

Femtiötusen franska civila invånare, af hvilka de flesta äro invånare i det franska område, som tvärskarna i början af kriget höllo, hafva återvändit till sitt eget land öfver Schweiz från tyska interneringsläger.

Generalmajor Sir Robert Robertson har befordrats till chef för den kejsarliga generalstabens efter generalmajor Sir Archibald James Murray.

Kejsar Wilhelm lär vara mycket missnöjd med det kläna resultat, som penninsraiderna haft med sig, och befällt, att betydligt större luftskepp skola byggas, hvilka kunna föra kanoner af dubbel storlek. Två sådana luftskepp skulle kunna byggas hvarje månad.

Tio tyska aeroplan anställdes i går morse om rad på staden Bialystok, ryska Polen, 45 mil sydväst om Grodno och nedsläppte mer än hundra bomber.

Lloyd George har nyligen förklarar, att regeringen icke ämnar diskutera frågan om värnplik.

Flera berlinerindningar meddelade idag, att ryssarna för några dagar sedan öfvergåfvat sina positioner vid Tarnow i Gallizien, 175 mil väster om Lemberg. Detta skedde för att undvika det österrikiska artilleriets häf tiska eld.

Torsdagen den 22 april.

Den brittiska armén vid fronten uppgår nu till trekvartar miljon och är väl utrustad. Tillverkningen af krigsammunition har ökat nitton gånger sedan krigets utbrrott.

Tyskarna göra nu häftiga och oafbrutna attacker för att återtaga höjden 60 från britterna. Tyskarna hafva gjort stora förluster.

Ett försök göres af Tysklands socialister att samarbeta med socialister i Storbritannien och Frankrike för att åstadkomma fred.

Förenta Staternas regering har afgifvit svar på den tyske ambassadörens greve Bernstorffs nyligen afgifna memorandum, i hvilket denne förklarade, att "om det amerikanska folket önskade vara helt neutralt, skulle det finna medel att stanna importen af ammunition och vapen till endast en sida." I svaret påvisas, att Förenta Staterna icke brutit sin neutralitet.

John Bunby död.

John Bunby, den kände filmkomedianten, som kommit millioner människor att skratta, afled i måndags i sitt hem i Brooklyn i en ålder af 52 år.

Öfvervårningar i Texas.

I södra Texas förekommo förliden vecka flera öfvervårningar. Många människor gifvo förlorade, och den materiella skadan är ganska stor.

Berlin får ej 1916 års Olympiska spel.

Som bekant var det beslutadt att 1916 års Olympiska spel skulle förläggas till Berlin. Detta kommer ej att ske. Presidenten för Olympiska rådet, baron Coubertin, har nämligen nu beslutat att de privilegier, som tillerkänts den tyska komitén, skola öfverflyttas på den amerikanska, som får rätt att välja plats för spelen.

Alaska får statsjärnväg.

President Wilson har offentliggjort regeringens beslut rörande järnväg i Alaska, och innebär detta inköp af Alaska Northern järnvägen, samt fullbordandet och utsträckandet af denna bana till Fairbanks, och anläggandet af en bhana till Matanuska kolfält. Arbetet kommer att taga sin början öfverfröjden. Det skall utföras helt och hållet under öfverseende af Alaska Railway Commission, som kommer att uppdela arbetet och utlämna det styckevis på entreprenär.

Öfversten i rampljuset.

En mycket uppmärksamjad juridisk strid tog i måndags f. v. sin början inför den svenska Nya högsta domstol i Syracuse, där förre republikanske ledaren där i staten, numera enskilde medborgaren William Barnes från Albany och förre presidenten för republiken, numera också enskilde medborgaren Theodore Roosevelt måta sina krafter. Den, förre har stämt den senare i ett årekränkingsmål med yrkan på \$50,000 i skadestånd och vill tygas honom att söka bevisa, hvad han sagt, nämligen att Barnes och Tammany-ledaren Murphy varit i komplot med hvarandra att korrumpera staten. Hvilket svaranden påstått sig kunna bevisa. Rättegången tros komma att räkka i minst tre veckors tid och den tilldrar sig-stor uppmärksamhet.

Scott står fast vid sitt förslag.

Premiärminister Scott talade i fredags inför en stor församling i Vanguard, Sask. Därvid berörde han särskildt regeringens nykterhetspolitik, vil hvilken han uppfat regeringen ämnar stå fast, om den också skulle falla på den. I Humboldt hölls samma dag ett stort möte, hvarevid dr. Nelly, M.P. för Humboldt, på det skarpaste klandrade Scotts nykterhetspolitik. Äfven från annat håll ha oppositionslyderingar kommit, nämligen från senator T. Q. Davis, ledande liberal i norra Saskatchewan. En i intervju har mr. Davis uppgifvit, att han icke så mycket är emot själva nykterhetspolitiken som det sätt, på hvilket den framförts. Han ansåg, att frågan först borde hafva framlagts för folket.

NY FÖLETONG

påbörjas i detta nummer. Vi hafva denna gång valt en svensk originalroman.

ETT MANNISKOÖDE

af den kände svenske författaren Hans Jost. Denna roman handlar om en svensk ingenjör i London, och är den välskrifna boken rik på spännande poängar. Författaren har tydligen haft en cause celebre, som inträffade för några år sedan i London, i sikte, då han skrivit denna bok.

Läs från början denna spännande

NYA FÖLETONG.